

SJUKSKRIVNINGSRIKTLINJER

Hearing om utmattningssyndrom gav viss enighet

Oenigheten kring sjukskrivningsriktlinjer för utmattningssyndrom är inte så stor som det kanske verkat. Det är en av slutsatserna efter Socialstyrelsens hearing förra veckan.

Socialstyrelsen har haft stora svårigheter att få fram riktlinjer för sjukskrivning av patienter med utmattningssyndrom. Det har talats om såväl »curlingsjukvård« som avsaknad av vetenskapliga belegg för sjukskrivningstider, se LT nr 40/2007 sidorna 2854-7.

Flera olika arbetsgrupper har varit inblandade i arbetet. I ett första utkast föreslogs kort eller ingen sjukskrivningstid, vilket väckte stor debatt i somras se, se LT nr 34/2007 sidan 2310. Det gjorde att Socialstyrelsen fick respit till årsskiftet.

I höstas tillsattes ännu en arbetsgrupp ledd av Marie Åsberg, professor emeritus i psykiatri. Hon tog år 2003 fram diagnoskriterierna för utmattningssyndrom åt Socialstyrelsen och enligt det expertunderlaget, »Utmattningssyndrom – Stressrelaterad psykisk ohälsa« (2003), sägs att syndromen tenderar att bli långvariga och att sjukskrivningstider på över ett år inte är ovanliga.

Men i december meddelade Socialstyrelsen återigen att arbetet inte skulle bli klart i tid. Anledningen var »äsiskskillnader inom läkarkåren«. Nu skulle fler personer involveras i arbetet och riktlinjer skulle i stället komma senast 31 maj i år.

Förra veckan höll Socialstyrelsen en hearing, som inte var offentlig, med uppåt 20 experter på området, personer från de olika arbetsgrupperna och andra som inte tidigare deltagit.

Jan Larsson

Marie Åsberg

Foto: Pontus Tideman

– Väldigt konstruktivt och givande möte med experter som representerar olika erfarenheter och kunskaper på området, sa Jan Larsson, projektledare vid Socialstyrelsen, efter mötet.

Men han vill inte föregripa det fortsatta arbetet eller gå in på detaljer från hearingen, till exempel huruvida det fanns enighet om lämplig längd på sjukskrivningen.

Blir det lättare nu att slå fast riktlinjer?

– Jag tycker att vi har fått en jättebra grund att stå på.

Diskussionen rörde hela spektret av stressrelaterade tillstånd och lämplig behandlingsstrategi.

– Det klarnade. Det verkar inte vara så stor oenighet när man sätter sig ner runt samma bord. Man befinner sig på olika ställen i Sjukvårdsverige och ser olika saker.

En förklaring till den tidigare oenigheten kan vara att olika läkare ser olika patientgrupper.

– Det tror jag alla var överens om, säger Jan Larsson.

Marie Åsberg håller med. I primärvården ser man alla typer av patienter, även lättare tillstånd, medan de som är inriktade på rehabilitering, som till exempel hon själv, ser enbart de svåra och långvariga fallen.

– Vad man tycker beror på vilka patienter man sett, man betonar olika saker på grund

av det. Och vi som sett de svåra fallen är obenäga att sätta de korta sjukskrivningstiderna för vi vet att man kan komma tillbaka även efter många år.

Hon tror att det är svårt att sätta någon övre gräns för sjukskrivning och nämner ett exempel med en patient som återgått i arbete efter elva år.

– Vi är nog alla ovilliga att säga någon maxgräns, säger hon apropå hearingen.

– Vi är också överens om att det ser olika ut i olika skeden.

Ingen av oss vill att man ska vara sjukskriven utan ordentliga sjukdomssymtom.

Om man väl har kommit till ut-

mattningssyndrom, då är man sjuk. Då har stresssystemet i kroppen kollapsat. Och alla är rörande eniga om att hjälpa och inte ge upp hoppet om dem.

Men det gäller bland annat att skilja detta tillstånd från det så kallade prodromalstadiet med förebådande tecken som kanske sömnsvårigheter eller koncentrationssvårigheter, menar hon, och där handlar det inte om sjukdom.

– De som är normaltrötta och utarbetade och har svårt att få ihop familj och jobb – där är det naturligt att de i stället får stöd och hjälp att få ihop sin situation. Då ska man göra något förebyggande och sanera arbetssituationen och livssituationen och sänka deras ambitionsnivå. Det är ofta väldigt ambitiösa människor, säger Marie Åsberg.

Senast den 31 maj ska Socialstyrelsen vara klar med det så kallade försäkringsmedicinska beslutsstödet för utmattningssyndrom.

Elisabet Ohlin
elisabet.ohlin@lakartidningen.se

Ny tillsynsmyndighet får nobben

Utredningen »Samordnad och tydlig tillsyn av socialtjänsten« (SOU 2007:82) kom i höstas med förslaget att den statliga tillsynen över såväl socialtjänsten som hälso- och sjukvården ska slås samman. I ett första steg skulle länsstyrelsens tillstånds- och tillsynsverksamhet inom socialtjänsten föras över till Socialstyrelsen. I ett andra steg skulle tillsynen brytas ut ur Socialstyrelsen och en ny renodlad tillsynsmyndighet skapas.

Förra veckan svarade Socialstyrelsen och avstyrker förslaget.

Socialstyrelsen är visserligen positiv till att slå samman tillsynen, som i dag är »sprettig«, men är kritisk till att skapa en ny myndighet, främst med tanke på den nära koppling som finns mellan verksamheterna tillsyn, normering och kunskapsstyrning, enligt remissvaret.

– Om man skiljer på verksamheterna försvåras erfarenhetsutbytet vilket kan leda till sämre säkerhet för patienter och klienter, säger Johan Carlsson, chef för tillsynsavdelningen, i en skriftlig kommentar. ■

Universitetens frihet ska öka

En utredning ska föreslå nya verksamhetsformer för universitet och högskolor. Regeringen vill att den politiska styrningen ska minska. Bland annat ska lärosätena kunna anpassa sig till globaliseringen, enligt direktiven som tar upp Karolinska institutets engagemang i Kina som ett exempel. ■

LT förtydligar: Flera sällskap i Finland

I intervjun med Svenska Läkaresällskapets nye ordförande Peter Aspelin i nr 6/2007 skrev vi att de andra nordiska länderna inte har samma uppdelning på vetenskaplig sammanlutning och yrkesförbund som i Sverige – Läkaresällskapet respektive Läkarförbundet.

I Finland finns dock en uppdelning. Finlands läkarförbund, Suomen lääkäriliitto, www.laakariliitto.fi/, har hand om det fackliga. Vid sidan av det finns inte bara ett, utan av språkliga skäl två, vetenskapliga sällskap: Finska Läkaresällskapet www.fl.s.fi/, grundat 1835 och Duodecim www.duodecim.fi/, grundat 1881. ■